תכנית העשרה

תכנית העשרת ש"שנים

תשפ"ז · בשיתוף התנועה הקיבוצית ותכנית יהב

רציונל

כחלק מתפיסת התהליך החינוכי השנתי, ומתוך הכרה באוכלוסיית הש"שנים כמתבגרים צעירים אשר עדיין מגבשים את זהותם מחד, ומתוך רצון שיגדלו להיות אזרחים מודעים ומעורבים מאידך, מתקיים שיתוף פעולה של התנועה הקיבוצית ותכנית יהב בסדרת מפגשי לימוד.

מטרת מפגשים אלה היא לאפשר למידה חווייתית ומשמעותית בנושא מעגלי זהות מנקודת מבט התיישבותית, ישראלית, יהודית ואישית. מתוך הכרת החשיבות בשילוב בין לימוד ומעשה, ובהתאם לרוח מגילת העצמאות והתנועה הציונית, אנו תופסים את משימות ההתנדבות ואת תכנית ההעשרה כיחידה מלאה והוליסטית, שבה הלימוד והעשייה במסגרות מזינים זה את זה.

תוכן – מעגלי הזהות

זהות ישראלית

היכרות והתבוננות על החברה הישראלית – על הקבוצות המרכיבות אותה, מורכבויותיה ורבדיה השונים. נעסוק בנושאים הבוערים בחברה הישראלית, בדילמות שונות ובערכיה וצביונה של החברה, ונעמוד על אחריות הש"שנים כלפי החברה ועל יכולתם ליצור בה שינוי.

זהות התיישבותית

נבחן את השפעת המקום שממנו באנו על עיצוב הזהות שלנו, ואת מקומו של הפרט אל מול הקבוצה – שייכות, השפעה הדדית ועוד.

זהות יהודית

בירור לגבי זהותם היהודית של הש"שנים, ובחינת יחסם ועמדתם כלפי היהדות, בדגש על תפיסת ה"יהדות כתרבות" (תפיסת היהדות כעולם תוכן המהווה בסיס ערכי ומעורר השראה, אך לא כמקור סמכות).

זהות אישית ומגדרית

הרחבת המושג "מגדר", העלאת המודעות לקבוצות מגדריות שונות וקידום שיח סביב זכויות להט"ב ומיעוטים אחרים. ניפוץ סטריאוטיפים מגדריים וערעור על הגדרות המייצרות אי־שוויון בין המינים ובכלל.

בנוסף לתכנית המוצעת, במפגשים ישנה התייחסות לנושאים אקטואליים בוערים, לחגים ולמועדים.

מטרות התכנית

- ✓ הובלת תהליך בירור זהות אישי, הנוגע לתפיסת המשתתפים את עצמם ואת החברה שסביבם.
- ✓ סיוע בהתמודדות עם המשימות בשטח, וחיזוק תחושת המשמעות במסגרות.
- ✓ חיזוק תחושת השייכות לתנועה הקיבוצית.
- ✓ עידוד פעילות אקטיביסטית בחברה הישראלית.

מבנה התכנית

15	אחת לשבועיים	מספטמבר
מפגשים, שעה וחצי כל מפגש	משבצת זמן קבועה בלו"ז	ואילך, לאורך השנה

נקודות חשובות למלווה הקומונה

- תכנית העשרת הש"שנים מועברת על ידי מנחה חיצוני מטעם התנועה הקיבוצית, המגיע לקומונה לאורך השנה. **הצלחת התכנית תלויה במידה רבה בשיתוף פעולה ובתקשורת פתוחה בין מלווה הקומונה לבין המנחה.**
- יש לשתף את המנחה בפרטים על הקומונה – גודלה, אופייה, הרכבה – וכן בנושאים שעשויים להיות רגישים (צבא, מגדר, יהדות וכו'), כדי לאפשר התאמה מיטבית של התכנים.
- יש לעדכן את המנחה בכל שינוי בלו"ז ובאירועים חריגים בקומונה (עזיבת ש"ש, קונפליקט בין חברים וכו').
- יש לדאוג להשתתפות הקומונה במפגשים ולהגעה בזמן.
- **מומלץ לסנכרן בין תכני המפגשים לתכנים שהש"שנים עוברים במסגרת**, לשם יצירת ליווי תוכני הוליסטי לאורך השנה.
- לכל שאלה או עניין הנוגע לתכנית ניתן לפנות לרכז צוות שנת שירות.

סילבוס התכנית

מס'	משבצת	תיאור
1	**יוצאים לדרך**	היכרות אישית בין המנחה לקבוצה, תיאום ציפיות ובניית חוזה קבוצתי
2	**משם לכאן**	על המקום שממנו באנו והשפעתו על עיצוב הזהות שלנו
3	**אני ואתם – הקבוצה והפרט**	היחיד, הקבוצה, חשיבות השפה המשותפת והאיזון בין שייכות לאינדיבידואליזם
4	**על מה ולמה?**	על הבחירה לצאת לשנת שירות, מהותה של שנה זו, ומה בין ה"למה" ל"איך"
5	**דע מאין באת ולאן אתה הולך**	בירור אישי של עמדת המשתתפים ביחס לזהות היהודית שלהם, וחשיפה לדילמות ערכיות בעולם היהודי של ימינו
6	**ציונות – אז והיום**	הרעיון הציוני וכיצד הוא בא לידי ביטוי בחברה הישראלית היום
7	**אנשי מעשה**	מנהיגות, אקטיביזם והאחריות שלנו כלפי החברה
8	**מרכיבים את הפאזל החברתי**	מגזרים וקבוצות בחברה הישראלית והקשר ביניהם
9	**מדינת ישראל תהא**	על חזון, ערכים, מציאות ומה שביניהם
10	**הצבא ואני**	תפיסות, תהיות ומחשבות לגבי השירות הצבאי, ומה הופך שירות למשמעותי
11	**צדק צדק תרדוף**	על צדק, צדקה ואחריות חברתית
12	**שונה, דומה, שווה**	סטריאוטיפים מגדריים – מין, מגדר ותפיסות חברתיות
13	**עת להיפרד**	סיכום תהליך הלימוד הקבוצתי וחשיבות תהליך הפרידה
	מערכים לבחירה	
14	**אנחנו והם**	גזענות, סטריאוטיפים ודעות קדומות
15	**אלימות כלפי נשים**	בחינת תופעת האלימות כלפי נשים והאחריות שלנו בשינוי המצב
16	**שם מעבר לקשת**	הקהילה הלהט"בית ומאבקה לקבלת שוויון זכויות
17	**תרבות הצריכה**	השפעות חברתיות, סביבתיות ואישיות של הרגלי הצריכה שלנו